

BASIN YAYIN EĞİTİMİ VEREN YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMLARINDA UYGULAMA AMACIYLA ÇIKARTILAN YAYINLARIN MESLEKİ EĞİTİME KATKILARI

Ar. Gr. A Murat VURAL

Ülkemizde Basın Yayın eğitimi veren altı Yüksek Öğretim Kurumu bulunmaktadır. Bunlardan ikisi İstanbul da bulunan İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu ile Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu, diğer ikisi Ankara da bulunan Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu ile Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu ve İzmir de bulunan Ege Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu ile Eskişehir de bulunan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi bünyesindeki örgün bölümlerden biri olan Basın ve Yayıncılık Bölümüdür.

Tüm bu okulların kuruluş ve bu alandaki eğitim ve öğretimden ortak amaçları şöyle özetlenebilir: «Basın, radyo, televizyon, halkla ilişkiler, sinema, reklamcılık ve turizm gibi kitleye yönelik alanlarda lisans düzeyinde eleman yetiştirmek ve bu amaçla toplumsal, siyasal ekonomik olayları kavramayı sağlayacak biçimde çok yönlü kültür, teknik ve uzmanlık bilgileri vererek, Türkiye'nin iletişim yaşamına ilişkin konularda eğitim, öğretim ve araştırma yapmaktır (1).»

(1) Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu ve Mezunlarının Etkinlik Alanları. Tanıtım Broşürü, Ajans-Türk Matbaası, Ankara, 1986, AKTARAN, AHMET - ATILLA DOĞAN, Türkiye'de Sinema Radyo ve Televizyon Eğitimi Veren Kurumların Eğitim Ortamları, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir, 1987, s. 29

Basın Yayın eğitim ve öğretimi veren Yüksek Öğretim Kurumlarında, yukarıda sıralanan amaçlar doğrultusunda, izlenen eğitim ve öğretim programları içinde yer alan «Uygulamaya Yönelik Çalışmaların», öğrencilerin mesleki eğitimine katkılarını değerlendirmeye ve önerilere geçmeden önce, konuya açıklık getirmek ve temel oluşturmak açısından, konu ile ilgili genel kavramlar üzerinde durulmalıdır.

Basın Yayın kavramları iletişim olgusu ile yakından ilişkilidir. Kavramın ana olgusu olan iletişim, «bilgi, düşünce, duygu ve kanılarla davranış biçimlerinin kaynak ile alıcı arasındaki bir ilişkilleşme yoluyla bir insandan diğerine bazı oluklar kullanılarak aktarılması sürecidir (2)» şeklinde tanımlanabilir. Bu tanımla yoia çıkılması durumunda ise şu sonuca varmak mümkündür: İçinde yaşanılan çağ, iletişim çağıdır ve artık toplumsal ekonomi herşey demek değildir.

İçinde bulunduğumuz toplumsal yapıyı ve bu yapı içindeki ilişkileri, bizim toplumumuzun başka toplumlarla olan ilişkilerini belirleyen, artık yaşamsal önemi ve işlevi olan bir toplumsal kurum niteliğindeki «iletişimdir» (3). İletişim ise «Kitle İletişim Araçları» ile gerçekleşmektedir.

İnsanların gerek yakın gerekse uzak çevrelerinde olup bitenler hakkında bilgi almalarını, günümüzde özellikle bu amaçla geliştirilmiş ve uzmanlaşmış bazı araçlar sağlamaktadır. Bu araçlara genel bir kavram kullanarak, kitle iletişim araçları adını veriyoruz. Endüstri teknolojisinin gücünü simgeleyen kitle iletişim araçları kitleleri iletişim ağıyla birbirine bağlamaktadır.

Kitle iletişim araçlarının yüzyıllardır insanlar arasındaki ilişkilerin temeli olan iletişime katkıları ise yakın geçmişte yaygınlaşmıştır. Mekanik güçleri dolayısıyla, hareketlilik çoğaltıcısı olarak işlev görmeleri, iletişimin kitle iletişimi biçimine dönüşmesine neden olmuştur. Bu araçların yaygınlık kazanması ile yüzyıllardır süregelen iletişimin sınırlı olan kapsam ve etkileri genişlemiştir. Geleneksel iletişimi, kitle iletişiminden ayıran iki özellik bulunmaktadır:

(2) A HALUK YÜKSEL-UĞUR DEMİRAY, Basının Toplumsal İletişimdeki İşlevleri, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Teknolojisi ve Yaygın Eğitim Vakfı Yayınları, Eskişehir, 1988, s. 32.

(3) A.g.k., s. 49.

1. Kitle iletişim araçları, zamandan tasarruf ederek, kapsanan yerleri genişleterek, bilgiyi taşınabilir ve saklanabilir hale getirmiştir. Bu durum kitle iletişim araçlarını, geleneksel iletişim yöntemleri yanında toplumsal etki yönünden daha güçlü kılmıştır.

2. Kitle iletişim araçları, çalışma açısından bir örgütlenişe gereksinme duymaktadır. Başka deyişle, kitle iletişim araçları, diğer toplumsal kurumlar ve örgütler gibi, bazı özellikler ve yükümlülüklerle sahiptir.

Yukarıda açıklanan iki özellik yanında, kitle iletişim araçlarının pek çok işlev gördüklerini belirtmek gerekir. Bu araçlar, yüzyıllardır var olan geleneksel iletişimin işlevlerini günümüzde farklı görünümde yerine getirmektedir. Haber verme, propaganda, eğitim, eğlence, reklam yapma şeklinde sıralayabileceğimiz bu işlevleri kitle iletişim araçları toplumsal kurumlar olarak toplumsal yapı içinde gerçekleştirmektedir (4).

Günümüz gazeteciliğinde önemli rol oynayan gazeteler, dergiler, radyo ve televizyon etkin kitle iletişim araçları olarak, toplumsal bir uğraş olan iletişimde yer almaktadır. İnsanlara yakın ve uzak çevrelerinde olup bitenleri haber olarak vermeye, kısacası dünyayı tanımlamaya çalışmaktadır.

Bunun yanında, insanların çeşitli sorunlarının çözümlenmesine de yardımcı olmaktadır. Toplumda satılan malların tanıtımını da büyük ölçüde üstlenmişlerdir. Gazeteler, dergiler, radyo ve televizyon ister gazeteciliğin temel işlevi olan haber verme işlevini görsünler, isterse eğlendirsünler, isterse reklam yapsınlar, kitlelerin bir bakıma gözü kulağı olmak durumundadırlar (5).

Bu açılandı hareketle Basın Yayın Kavramlarına genel bir yaklaşımla şöyle bir tanım yapılabilir: Geniş anlamda basın, belirli zamanlarda basılıp, her çeşit haberi ve fikirleri topluma ulaştıran tüm yayın ürünleridir. Genellikle günlük basın ürünlerine «gazete», haftalık, onbeş günlük ve aylık basın ürünlerine de «dergi» denilmektedir. Geniş anlamda yayın ise, gazete ve dergilerin yanında

(4) WILPUB SCHRAMM-WILLIAM PORTER, *Men, Women, Messages and Media, Understanding Human Communication*, Second Edition, Harper and Row Publishing, New York, 1982, s. 29.

(5) OYA TOKGÖZ, *Temel Gazetecilik*, Ankara Üniversitesi, S.B.F. Yayınları: 476, Ankara, 1981, s. 4.

radio ve televizyon gibi tüm kitle iletişim araçlarıyla kamuoyuna sunulan herşeydir. Basın ve Yayın kavramı bir arada ve kitle iletişimi anlamında kullanıldığı zaman gazeteler, dergiler, kitaplarla birlikte, radyo ve televizyon gibi tüm haber araçlarını da kapsayan bir kavram kastedilmektedir.

Oysa basın için en belirgin özellik, belirli zamanlarda basılmak ve yayınlanmaktır. Yayın ürünleri için ise bu özellik söz konusu değildir. Şu halde basın'ı «haberleri ve fikirleri toplama, değerlendirme, işleme ve bunları başkalarına ileterek kamuoyu oluşturma sanatını mümkün hale getiren yazılı kitle haberleşme aracı» olarak tanımlamak gerekmektedir» (6).

Başka bir tanımda da basın, «toplum içinde düzenli olarak yayınlanan dolayısıyla hedef kitlenin hizmetine verilmiş, haber veya bilgi öğelerinin düşünce veya kelimelerin biçim ve koşullarının somutlaştırılmış şeklidir» denilerek, basın kavramına bir bütünlük kazandırılmaktadır (7).

Basının diğer kitle iletişim araçları karşısındaki üstünlükleri, saklanabilmesi, tekrarlanabilmesi, görsel ağırlıklı olması ve en önemlisi de alternatif yorum ve değerlendirmeler yapabilmesi olarak belirlenmektedir (8). Günümüz demokrasilerinin vazgeçilmez en önemli unsurlarından biri de kabul edilen basın, öte yandan bünyesinde taşıdığı organların yardımıyla (gazete, dergi gibi) ayrıntıya girme, yorum, eleştiri yapabilme, çeşitli konulara ait güncel yazıları (makale, deneme fıkra, sohbet, hikaye, karikatür) da aktarabilme özelliğine sahiptir (9).

Basın, iletişim araçlarının en önemlilerinden biridir. Basının önemini en güzel biçimde dile getiren Pierre Denoyer'dir. Ona göre «Basın olmadan yönetmek, muhalefet etmek, öğrenmek, öğretmek ve inandırmak, çalışmak veya dinlenmek, satın almak veya satmak, artık imkansız hale gelmiştir. Basın hiç bir şeye yeterli değildir. Fakat basın herşeye ve herkese gereklidir» (10). Bilindiği gibi Atatürk'te basın, «milletin müşterek sesidir» biçiminde tanımlamıştır.

(6) M. NURİ İNÜĞÜR, *Basın ve Yayın Tarihi*, Çağlayan Kitapevi, İstanbul, 1978, s. 19-20.

(7) YÜKSEL-DEMİRAY, s. 32.

(8) A.g.k., s. 175.

(9) İNÜĞÜR, s. 21.

(10) A.g.k., 20.

Bununla birlikte, gazetelerin büyük bir güç olarak belirmesi dünyada okuma-yazma oranının artmasıyla gerçekleşmiştir denilebilir. Radyo ve televizyonun izlenilmek için izleyicilerinden okuma-yazma gibi bir beceri istememesi, gazetelere oranla bu araçların daha kolay izlenilmesine neden olmuştur. Bu da yazılı basın açısından önemli bir sakınca oluşturmuştur ve oluşturmaktadır da. Bununla birlikte, radyo ve televizyonun gazetelere oranla yaygınlık kazanması daha çok yenidir. Gazeteler 19.yy ortalarından itibaren etkinlik kazanırken, radyo 1. Dünya Savaşından sonra, televizyon ise 2. Dünya Savaşından sonra yaygınlaşmıştır. Bu durum ise sözlü basın için bir dezavantaj oluşturmaktadır (11).

Konuya geçmeden önce açıklanması gereken bir diğer kavramda «Eğitim»dir. Eğitim, insanın tüm yaşantısı boyunca varlığını ve sürekliliğini sürdüren bir kavram ve değiştirme sürecidir. Ancak bu süreç kendiliğinden başlamaz. Toplum bu süreci belirli kurallar aracılığıyla başlatır ve sürdürür. Bu durumda eğitim şu şekilde tanımlanmaktadır: «Bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (12)».

İletişim, kitle iletişim araçları, basın, yayın ve eğitim kavramlarının genel olarak incelenmesinden sonra Basın Yayın eğitim ve öğretimi konusunda geçildiğinde ortaya çıkan son derece önemli görüntülerden biri de şudur: Bu eğitim ve öğretim ortamlarını sağlayan Yüksek Öğretim Kurumlarına üye öğretim elemanları ile basın sektöründen çeşitli uzmanlar ve çalışanlar, 1983'ten bu yana yaklaşık sekiz kez bir araya gelerek, basının içinde bulunduğu sorunları ve özellikle Basın Yayın eğitim ve öğretimini tartışmışlar, sorunları ortaya koyarak çözüm çareleri aramışlar ve çeşitli konularda da düşünce birliğine vararak, eğitim yöntemi belirlemişlerdir.

Bu toplantıların hemen tümünde Basın Yayın öğretim ve eğitimi niteliği yükseltmek için, gerek basın sektörünün elemanlarıncı, gerekse üniversite öğretim elemanlarıncı önerilen ve ortak kabul gören öğretim ve eğitim yöntemlerinden biri de «Uygulama» derslerine yada «Uygulama için ayrılan zamana» öğretim programlarında daha çok yer ayrılmasıdır.

(11) TOKGÖZ, s. 4.

(12) SELAHATTİN ERTÜRK, Eğitimde "Program" Geliştirme, Yelken Tepe Yayınları, Ankara, 1972, s. 10.

Söz konusu edilen 1983-89 yılları arasındaki konu ile ilgili yapılan toplantılardan, en geniş, en yeni ve en önemlileri olması, ayrıca ulaşabildiğimiz en somut kaynak özellikleri taşıması nedeni ile 1986 ve 1988 yıllarında Anadolu Üniversitesi'nde yapılan sempozyumlarda sunulan tebliğler dikkat çekicidir. Bunlardan 1986 yılında yapılan sempozyuma geçmeden önce konuya sağlam bir bakış açısı kazandırması ve çok daha önce gerçekleştirilmesi nedeni ile 1980 yılında yapılan sempozyumda sunulan bir bildiri oldukça önemlidir.

31.5.1980 yılında Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'nde toplanan 1. Yayıncılık Seminerine sunulan «Türkiye'de Basın Yayın Okulları Öğretim ve Eğitimi İçin Model Denemesi» başlığını taşıyan İBF-İletişim Bilimleri Fakültesi toplu bildirisinde Basın Yayın öğretiminin kapsamı gereken üç süreç şöyle sıralanmaktadır: (13)

1. Bilgi (haber) üretimi ve teknolojisi.
2. Üretilen bilginin (haber)in) iletimi ve bu işte kullanılan teknoloji.
3. Bu süreçleri kuşatan insani ve toplumsal çevrenin bilgisi.

Ayrıca İletişim Bilimleri Fakültesi toplu bildirisinde şu saptamada yer almaktadır:

«Basın Yayın Öğretimi yalnızca kitle haberleşme araçlarının kullanımından ibaret teknik bir beceri olarak düşünmemek gerekir. Gerek Batı Avrupa'da gerekse Kuzey Amerika'da pek çok Basın Yayın Okulu'nun, öğrenci seçimini, daha önce toplum bilimlerinde lisans görmüş öğrenci ilkesine dayandırmaları bu açıdan bakıldığında çok anlamlıdır (14).

Bu seminerden altı yıl sonra, 1986 yılında Eskişehir'de Anadolu Üniversitesi'nde yapılan «Teknolojik Gelişmeler Karşısında Gazetecilik Eğitimi Yöntemleri Semineri'nde bir konuşma yapan UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Başkanı Prof. Dr. Suat Sinanoğlu, Basın Yayın eğitimi konusunda görüşlerini şöyle açıklamıştır:

(13) NABİ AVCI, *İletişim Düşüncesinin Gelişimi, Eğitim-Öğretim Boyutlarıyla Bir Model Denemesi*, Anadolu Üniversitesi, AÖF Yayınları 136, Eskişehir, 1988, s. 126.

(14) s. 127

İletişim araçlarını ellerinde tutanlar kamuoyuna ve dünya kamuoyuna yön verebilecek güçte olduklarına göre, bu insanlar bütün öbür meslek sahibi insanlardan, çok daha yüksek ölçüde bir temel eğitimden geçmek zorundadırlar. İnsanlığın geleceği büyük ölçüde gazetecilerin ve kitle iletişim araçlarını kullananların ellerinde sayılmalıdır. Bu bakımdan gazeteci herkesten çok çağın sorunlarını bilmek ve bu kendi fonksiyonunun bilincinde olmak zorundadır. Yirminci yüzyılın insanları ve özellikle o insanlara dünya olaylarını, bilimsel keşifleri, teknolojik gelişmeleri, fikir ve sanat alemiyle son ürünlerini yorumlayıp, değerlendirerek sunan gazeteci, herkesten çok kişilik sahibi olmak gözlemci, araştırmacı niteliklerle donanmış bulunmak, eleştiri ruhuna, fikir yürütme, hüküm verme yeteneklerine ve bilimsel formasyona sahip olmak zorundadır. (15)»

Tüm bu inceleme ve görüşlerden yola çıkıldığında varılabilecek sonuç şudur: Basın Yayın eğitim ve öğretimi taşıdığı özellikler nedeni ile diğer disiplinlerden farklılık göstermektedir. Bu farklılığın nedenlerinden en önemlisi de, sempozyumlarda ortaya konulan görüşlerde de olduğu gibi, kitle iletişim araçları, insanlığı ve onun kaderini son derece yakından ilgilendirmektedir. Bu nedenle kitle iletişim araçlarını kullananlar da, kesinlikle belirli formasyonlara sahip olmak zorundadır. Dolayısıyla bu formasyonu kazanacak okulların da nitelikli program ve ortamlara sahip olmaları ve bu bilimin gelişmelerini yakından izlemeleri gerekmektedir.

-
- (15) SUAT SİNANOĞLU, *Teknolojik Gelişmeler Karşısında Gazetecilik Eğitimi Yöntemleri Semineri*, Yayınlanmamış Tebliğler, Eskişehir, 8-9 Aralık 1983.
- XX- Aynı Fonuda 1988 yılında, yine Eskişehir'de, Anadolu Üniversitesi'nde yapılan «Basın Yayın Eğitimi ve Sektörün Sorunları Sempozyumu'na Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu adına katılan Prof. Dr. Oya Tokgöz yaptığı konuşmada görüşlerini şöyle özetlemiştir: «Basın Yayın okullarından yetiştireceğimiz öğrenci, ne bilgi ve beceriden yoksun, yalnızca sosyal bilimler alanında yetişmiş ve eğitilmiş bir kişi değil, ne de sosyal bilimler eğitiminin sağlayacağı formasyondan yoksun, sıradan bir teknisyen düzeyinde kalmayacaktır.» Yine aynı sempozyuma Başbakanlık Danışmanı olarak katılan Aydın Dündar ise görüşlerini şöyle dile getirmiştir: «Türkiye süratle gelişen bir ülke. Çözeceği çok sorun var. Türkiye sorunlarını çözerken iki kurumdan devamlı yardım ve katılım beklemiştir, eğitim ve basın. Eğitim ve basın olmadan Türkiye genel sorunlarını çözmeye güçlüğü düşer. Geçmişte de bu böyledir. Dolayısıyla böylesine etkin olan basının kitlelerinin düzeleştirilmesinde, eğitime önem vererek ve bu kadar etkin bir kuruluşu daha kaliteli hale getirebilmek ayrıca önemli olmaktadır. Yani bir Veterinerlik'ten, bir Ekonomi'den, bir Hukuk'tan, daha da önemli olmaktadır. Bu nedenle Basın Yayın eğitimi veren okullarımızın program kalitesini yükseltmeyi bir amaç olarak benimsemek zorundayız.»

Günümüzde basın yayın bilimi karşılıklı ilişki halinde bulunan şu beş bölümü içerecek biçimde kullanılmaktadır: (16)

a) Haberleşenler Konusunda Araştırma: Bu bölümde örneğin gazeteciler gibi haberleşme sürecinde rol alan haberleşenlerin nitelikleri, tipolojisi ve etkileşimi ve bunların Basın Yayın üretimi karşısındaki durumu incelenmektedir.

b) İfade İrdelemesi: Bu bölümde, kitle iletişim araçları yardımı ile sunulan açıklamaların yapı ve eğilimleri araştırılmaktadır.

c) Kitle İletişim Araçları Araştırması: Bu bölümde, Basın Yayın alanında kullanılan araçların tarihsel gelişimi ve sosyo-politik örgüt biçimleri ile bağlı oldukları hukuk sorunları incelenmektedir.

d) Kamu Araştırması: Bu Bölümde, okur dinleyici ve seyirciden oluşan kamu'nun toplumsal oranı ve nesnel nitelikleri araştırılmaktadır.

e) Tepki Araştırması: Sonucu bölümde kitle iletişim araçlarının birey ve grupların davranış, bilgi, kanaat ve duygusal alanları üzerindeki etkililiği araştırılmaktadır.

İletişim alanında eğitim ve öğretim yapan «üst düzey» deki Amerikan Üniversitelerine ilişkin bir araştırmaya göre de, sürdürülen eğitim ve öğretim programlarının özellikleri kısaca şöyle sıralanmaktadır: (17)

1- Söz konusu kurumların tümünde iletişim eğitim ve öğretimi, gazetecilik eğitim ve öğretimine yaslanmakla birlikte iletişimin toplumsal boyutlarını öne çıkartan disiplinler arası bir yaklaşım doğrultusunda sürdürülmektedir.

2- Bu disiplinler arası yaklaşım, özellikle lisansüstü (master ve doktora) düzeyindeki iletişim çalışmalarında çok belirgindir.

3- Söz konusu kurumların tümünde, iletişim teknolojisi alanında faaliyet gösteren firma ve kuruluşlarla olabildiğince sıkı ilişkiler kurma eğilimi gözlenmektedir.

4- Lisans düzeyindeki söz konusu kurumların tümünün paylaşımları bir ortak özellik de kitle iletişim araçlarını işleten kurum

(16) NERMİN ABADAN UNAT, *Batı Avrupa ve Türkiye de Basın Öğretimi*, Sevinç Matbaası, Ankara, 1972, s. 3.

(17) AVCI, s. 139.

ve kuruluşların talepleri doğrultusunda redaktörlük, gazete fotoğrafçılığı, popüler bilim haberciliği türünden uzmanlık derslerine de yer verilmesi ve ders programlarının yeni talepler doğrultusunda yeniden düzenlenmesine olanak verecek şekilde bir esneklik taşımasıdır .

Burada belirtilmesi gereken önemli bir gerçek'te Amerika'da olsun Avrupa'da olsun, iletişim ve özellikle gazetecilik eğitim ve öğretimi veren Yüksek Öğretim Kurumları, piyasada varlıklarını sürdüren kurum ve kuruluşlarla sürekli bir iletişim içerisinde girerek, onlarla bağlarını hiç koparmamışlar, hatta zaman zaman ortak hareket ederek birbirlerini desteklemişlerdir. Eğer Avrupa'daki Basın Yayın eğitim ve öğretimi veren pek çok Yüksek Öğretim Kurumu incelenirse, bu kurumların, öğrencilerinden ilk iki yıl kuramsal derslerinin yanısıra, gazetelerin çeşitli servislerinde uygulamaya dönük çalışmalar yapmalarını, son iki yılda ise kişisel olarak basın çalışmaları yapmalarını bekledikleri görülebilir.

Basın Yayın eğitimi ve öğretimi veren Yüksek Öğretim Kurumlarındaki söz konusu «uygulamaların mesleki eğitime katkıları»na geçmeden önce, üzerinde durulması gereken bir diğer nokta da, gazetecinin gazetesini hazırlamasındaki etkenlerden bazılarının neler olabileceğidir.

Bir gazetenin sürekli okuyucuları dahil pek çok kez taşıdıkları kişilik nedeniyle farklılıklar gösterebilen, gazetelerinin değişik yerlerini, değişik zaman ve ortamlarda, farklı gerekçeler ile okuyabilen özellikler taşıması, üzerinde önemle durulması gereken bir konudur. Bu nedenle gazeteci gazetesini hazırlarken, okuyucularının bu tür bir çeşitlilik özelliğine de sahip olabileceklerini gözönünde tutarak, gazetenin genel yapılanmasını da bozmadan, okuyucularının en yüksek derecede, gazeteden doyum sağlayabilecek biçimde hazırlaması gerektiğinin bilincinde olmalıdır. Gazeteci, genişlik göstermekle birlikte, tutum ve tepkilerinin neler olduğunu bilmediği bir okuyucu kitlesini-ki bu kitle baştan sonra, duygusal, düşünsel ve davranışsal boyutta farklılık gösterebilen bir kitledir - çok kısa zamanlara sığdırarak hazırladığı gazetenin, hazırlık anında, karşısında görememektedir. Üstelik bu durum bir süreç olarak da devam etmektedir. Bu nedenle zaten okuyucusunun, bir önceki gün yayımlanan gazetede ki, haberler ve yorumlar ile biçim hakkındaki tepkisini yeterince alamadan, duygu ve düşüncelerini öğrenmeden, sadece kendi düşünce ve duygu yapısı ile o an içinde bulun-

duyu çevrenin (bir derece) kendi üzerinde etkili olduğu kanaatler ile ertesi günün gazetesini hazırlama sürecine giren gazeteci, bu koşullar altında elbetteki çeşitli yanlışları da beraberinde sürükleyebilmekte, okuyucusuna da bu yanlışları -bilmeden de olsa- aktarabilmektedir.

Özellikle geleneksel kültür yapısından gelen bir alışkanlık olduğuna inanılan «tepkisizlik» ve «kanaatlerini güçlkle açığa çıkarabilme» yapılanmasına sahip toplumlarda bir gazetenin genel kitle ve kanaatlerine göre politika belirlemesi oldukça güç olmaktadır. Bu durum ise çoğu zaman gazete ve gazeteci için sadece kendi düşünce ve duyu sistemi içerisinde, kitleden kopuk ve olumsuzca bağımsızlaşmayı, basının gücünü toplum adına elinde tutan değilce, kendi vetki ve yaptırım gücü adına basın organını ve bu organın gücünü elinde tutan bir eda içine girmesine neden olmaktadır.

İşte bu nedenlerle, böylesine toplumsal yapı ve yapılanma adına öncce taşıyan bir kitle iletişim organını, toplumsal yarar yönünde kullanmasını bilen akılcı, duyarlı, ikeli, kendi içinde bile çeşitlilik gösteren hedef kitlesini tanıyan, onların beklentilerine cevap verebilecek ve karşılıklı iletişimi başlatıp bunu bir süreç içine oturtabilecek niteliklere sahip olması gereken bir basın elemanını yetiştirmek te Basın Yayın eğitim ve öğretimi veren Yüksek Öğretim Kurumlarına düşmektedir. Böylesine önemli bir sorumluluğu yüklenecek ve yukarıda, taşınması gereken nitelikleri söz konusu edilen eleman unsurunun yetişmesinde görev üstlenen bu öğretim kurumları da bir kamu kurumu olmanın getirdiği bir sorumluluk ile bu alanda öğrenim görececek adayların okula alınmaları konusunda çok duyarlı bir seçiciliğe gitmeleri ve adaylara, öğretim ve eğitimin başlaması ile birlikte, çağdaş ve aydın bir eğitim ortamını sağlamaları çok doğal bir gereklilik olarak gözükmektedir. Adayların özenli bir sınavla ve belirlenmiş çeşitli standartlar ki bunlar, öz bilgi, düşünebilme, üretibilme, sunabilme, öz yeteneklere sahip olma gibi niteliklerdir- içerisinde seçilerek okullara alınması ve hali hazırda dört yıl olarak belirlenmiş eğitim ve öğretim süresinin çok iyi kullanılmasını bir zorunluluk haline getirmektedir (18).

(18) Söz konusu öğrenim ve aday belirleme yöntemini, 1962 yılından bu yana uygulanmakta olan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, Örgün Bölümleri için-ki Basın Yayıncılık Bölümü de bu bölümlerden birisidir- bu öğrenim süresi 1934 yılından bu yana, bir yıl İngilizce Dil Hazırlık Sınıfı ile birlikte 5 yıl olarak devam etmektedir. Bu tür bir «Dil Hazırlık Sınıfı» uygulamasına geçme düşüncesi ülkemizdeki diğer Basın Yayın eğitim ve

Öte yandan bu okullarda iyi bir kuramsal bilgi yüklemesi yapıldıktan hemen sonra öğrenciler için,artık gerekliliği Basın kurum ve kuruluşları ile Yüksek Öğretim Kurumlarınca da tartışmasız benimsenen, Amerika ve Avrupa'daki uygulanmış şekli ile de örnek oluşturan söz konusu «uygulama ders ve dönemlerine» geçerek, son derece geniş malzeme olanakları, özgür bakış açısı ve rahat üretim ortamlarının öğrencilere sağlanması sürecinin başlatılması bir gerekliliktir. Öğrencilerin, bu sürecin başlatılmasına kadar aldıkları kuramsal bilgileri kullanabilme, aldıkları kültürün bilincine varabilme ve o kültürü yaşayabilme, yayabilme, örgütlenbilme ve ortak çalışabilme, düzenleme yapabilme, ürünlerini sergileyebilme, kamuoyu oluşturabilme, farklı bakış ve eleştiri açıları elde etme yeteneklerini kazanabilecekleri, katılım oranının yüksek olabileceği ve gelecekte edinecekleri iş olması nedeniyle bir basılı gereç de -ki bu genellikle bir gazetedir- gerçekleştirilme olanağı bulmaları gerekmektedir.

Öğrenciye sağlanacak bu «gazete üretibilme» olanağı ile yukarıda sıralanan yetenek ve yapılanmaların yanı sıra, onların bugün bir kangren haline gelmiş ve genellikle çok az bir bölümünün, çok az bir yarar elde ettiği, basın kurum ve kuruluşlarında uygulama yapma, uygulama yaparak kendini geliştirebilme sorununa da büyük bir çözüm getirilebilecektir.

Öğrencilerin uygulama amacıyla çıkartacakları gazetenin, onların eğitimine ve öğrenimlerine olan katkısı elbetteki çok fazla olacaktır. Öğrenciler bu gazete aracılığı ile kuramsal olarak öğrendiklerini uygulama fırsatı bulacaklar, böylece bilgileri çok daha fazla güçlenmiş ve yerleşmiş olarak meslek yaşamına atılacaklardır.

Haftalık ya da aylık sürelerle çıkartacakları gazete de; fikir üretme, teknolojiyi tanıma ve kullanabilme ve bir yayın organının organizasyonu, haberin kaynağından alındıktan sonra, okuyucunun eline sunulmasına kadar geçirdiği tüm aşamaları anı - anına görebilme ve yaşayabilme, yeteneğini, bilgisini kazanmaları mümkün olabilecektir. Böylelikle söz konusu bilgi ve becerileri henüz uygulama gazetesinde iken kazanmış bir öğrenci, okul sonrası gittiği, mesleği ile ilgili kurum ya da kuruluşlar da yabancılaşma, edilgenliğe, bilgisizliğe kısacası büyük güçlüklerle düşmeden, işyeri ve mesleği

öğretimi veren Yüksek Öğretim Kurumları'nın yöneticilerince de benimsenmiş ve uygulanması düşünülen bir sistemdir.

ile bütünleşebilecek ve hemen üretime geçebilecektir. Bunun sonucunda kurum ve işyerinin deneyimli elemanlarınca da dışlanması söz konusu olmadığı gibi, hazırlıklı, kazanılmış yetenek ve bilgilerle geldiği yayın organı da bu durumdan pek çok açıdan kazançlı çıkacaktır.

Öğrenciler bir yandan uygulama gazetesinin hazırlanışı sırasında, bir örnek hedef okuyucu kitlesinin özelliklerini tanıma -ki bir üniversite çatısı altında olduğu için aydın kitle olma özelliğini taşıması nedeni ile güçlüğü bir kez daha artan- ve bu okuyucu kitlesi üzerinde kamuoyu oluşturabilme, okuyucu kitlesinin nabzını elde tutabilme, yeteneklerini geliştirirken, öte yandan da piyasa da karşılaşabilecekleri her türlü güçlüğü yaşama, tanıma ve bunlara önceden hazırlıklı olma fırsatını da elde edebileceklerdir. Uygulama gazetesini hazırlayabilmek ve bunu çıkartabilmenin başarısını tatmak için girişecekleri her iş onlara mücadeleciliği, ataklığı, yürekliliği, girişimciliği, öte yandan meslek ahlakını, yansız ve nesnel olabilme özelliklerini de kazandıracaktır. Bu arada kuram ile uygulamayı bir arada götüren öğrencilere, Öğretim Üyelerince de yol ve yöntem göstericilik yapılmasında büyük yarar vardır. Öğretim Üyeleri öğrencilere, aynı eğitimi veren diğer Yüksek Öğrenim Kurumları ve oranın öğrencileri ile diyalog ve paylaşım girmelerinin, diğer kurum ve kuruluşlar ile sıkı bir iletişime yönelmelerinin, öğrencilerin gazeteleri adına çeşitli toplantı ve haberleri izleyebilme ve haber kaynaklarına ulaşabilme olanaklarının sağlanmasında yardımcı ve yol gösterici olabilirler. Böylelikle öğrenci katılımı, haber ya da araştırmanın bütün olumlu-olumsuz sorumluluklarını yüklenilmeyi, kendisini sunma ve gazetesini temsil etme bilgi ve becerisini kazanırken mesleğe olan ilgi ve tutkusu da artacak, sektörü daha yakından tanıyarak mesleğinde «kavgacı» olabilmeyi de öğrenecektir. Ayrıca öğrenci ile Öğretim Üyesi arasında oluşturulan yakın diyalog, öğrenciyi rahat ve daha sorumlu üretime yöneltebilecek ve öz güvenini de geliştirecektir.

Genel kültür, mesleki dersler ve uygulama üçgeni arasında yetişen öğrenci okulun kendisine sunduğu olanaklarla hazırladığı gazetesinin mümkün olan en kısa ve düzenli sürelerle yayınlanmasından ise, haber toplama, araştırma, inceleme, röportaj gibi konularda sürat unsurunu tanıyarak bu yeteneğini, ülke çapında yayınlanan günlük gazetelere göre ayarlayabilecektir. Bu arada Türkçe'yi kullanabilme yeteneği de gelişirken, yazdığı her haberin, yapılan

değerlendirmeler sonucu gazete de yer alamayabileceğinin bilincine de daha okuldayken varmış olacaktır. Öte yandan öğrenciler, gazetenin hazırlanışı sırasında, konunun uzmanlarını da davet ederek kendi aralarında çeşitli meslek içi eğitim kursları konferans, seminer, panel gibi toplantılar düzenleyebilirler. Bu da onlara ayrıntılı bilgi ve uzmanlaşmayı getirecektir.

Kısaca, eğer bu eğitimi veren Yüksek Öğretim Kurumları bu olayın bilincine vararak bir «uygulama gazetesi» örneğinde toplanan, bilgi ve becerilerin öğrenciye kazandırılmasına aracılık ederler ve onlara geniş olanaklar sağlar, onların teknik becerilerinin kazanılmasında (eğer varsa) matbaalarından yararlandırır böylelikle öğrencilerin sanatsal, bilimsel, teknik bilgilerini ve becerilerini geliştirme yönünde çalışmalar yaparlar ve piyasadaki mesleki kurum ve kuruluşlarla sıkı bir diyalog içine girerler ise ülkenin ihtiyacı olan aydın, bilgili, yetenekli, sorumlu ve mesleğinin önem ve gücünü tanıyan basın elemanları yetiştirebilirler.

BASIN YAYIN EĞİTİMİ VEREN YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMLARINDAKİ YAYINLARIN «BASIM VE YAYIM İLETİŞİMİ» AÇISINDAN DURUMLARI.

Bundan önceki bölümde; ülkemizde hangi Yüksek Öğretim Kurumlarının Basın ve Yayın eğitimi verdiğini, bu okulların sürdürdükleri eğitim ve öğretimden ortak amaçlarının ne olduğu, bu okullarda uygulama amacıyla çıkartılan yayınların mesleki eğitime katkılarına bir değerlendirme getirmesi açısından, genel bir bakış açısı ile iletişim kavramının, kitle iletişim araçlarının özelliklerinin ve işlevlerinin, basın kavramının, basının iletişim değerinin ve eğitim kavramının genel bir incelemesi yapılmıştı. Daha sonra basın yayın eğitim ve öğretimi üzerinde durularak, konunun önemini ve bakış açısını ortaya koyması açısından bu konuda yapılmış çeşitli seminer tebliğlerine yer verilmişti. Basın yayın eğitim ve öğretiminin diğer disiplinlere göre farklılık göstermesi ve basın yayın biliminin karşılıklı ilişki halinde bulunduğu bölümler ile iletişim alanında eğitim ve öğretim yapan üst düzey Amerikan üniversitelerine ilişkin bir araştırmaya göre sürdürülen eğitim ve öğretim programlarının özellikleri ele alınmıştı. Son olarak ta gazetelerin hazırlanış açısından taşıdıkları özellikler, gazetenin hazırlanış sürecinde gazetecinin içinde bulunduğu özel durum ve bu durumun getirebileceği yapılanma ile uygulama amaçlı yayınların, basın ya-

yın eğitim ve öğretimi alan öğrenciye sağlayacağı katkılardan ve onun gelişimine yapacağı olumlu etkilerden söz edilmişti.

Bu bölümde ise ilk bölüme bağlı olarak ele alınan Basın Yayın eğitim ve öğretimi veren söz konusu Yüksek Öğretim Kurumlarındaki mesleki eğitime katkı amaçlı uygulamaya yönelik çalışmaların (yayımların) «Basın Yayın İletişimi» açısından kısa bir irdelemesi yapılmaktadır.

Söz konusu irdelemeye temel oluşturan «Basın Yayın İletişimi»nin üzerinde öncelikle kavramsal açıdan durulmasında yarar vardır. Bu durumda iletişim kavramının kısaca tekrar ele alınması konuya bütünlük kazandırması açısından önemlidir. Bu bağlamda iletişim kavramı ele alınarak işe başlandığında görülen odur ki,

İletişim kavramı:

- İnsanlar arasında duygu ve fikirlerin akışıdır.
- Bir kimsenin düşüncelerini ve duygularını diğerlerine açık seçik olarak belirtmesi sürecidir.
- Bireyler arasında anlamları ortak kılma sürecidir.
- Bir kaynağın bir iletiyi bir oluk üzerinden bir alıcıya iletmesi sürecidir.
- Seçilmiş bir haberin, bir haber kaynağından belli bir mesafeye iletilmesi sürecidir.

Özetlersek, iletişim kavramı; süreç, etki, düşünce, haber, duygu, ifade, anlam, mesafe, temel eğitim becerileri gibi bir çok kavram içeren karmaşık ve çok boyutlu bir süreci kapsamaktadır (19).

Yukarıdaki iletişim tanımlarından yola çıkıldığında bu kez de kitle iletişimi kavramı ile karşılaşılmaktadır. Kitle iletişimine işleyişi bağlamında yaklaşan bir tanımlamada şöyle denilmektedir. Kitle iletişimi, çeşitli yapıdaki insanlardan meydana gelmiş bir topluluğa, kitle iletişimi yapabilmek amacıyla geliştirilmiş araçlar aracılığıyla bilgi, duygu, düşünce ve kanıların ulaştırılmasıdır (20).

(19) CEVAT ALKAN, Eğitim Teknolojisi (Kuramlar-Yöntemler), Ankara, 1977, AKTARAN: HALUK YÜKSEL, Atatürkçü Düşünce Sisteminde Kültürel İletişimin Modele Dayalı Boyutları, A.Ü. AÖF, Eskişehir, 1987, s. 73.

(20) OYA TOKGÖZ, Türkiye ve Ortadoğu Ülkelerinde Radyo ve TV Sistemleri, A.Ü. SBF Yayınları No: 343, Ankara: 1972, s. 35.

Tüm bu sıralanan tanımlar göz önüne alınarak yola çıkıldığında Basım ve Yayım İletişimi kavramına da şöyle bir tanımlama getirilebilir: Basım Yayım İletişimi ses, yazı ya da belirli simgelerin mekanik araçlar ile basımı veya yayımı yapılarak insanlara (hedef kitlelere) iletilmesi ve bu iletişim sonucunda insanlarda (hedef kitlede) bilgi, düşünce, duygu, tutum ve kanılarla davranış biçimlerinin meydana getirilmesi ve hedef kitlenin iletiye tepkilerinin (feedback) toparlanmasıdır. Bu iş Basım Yayım İletişimidir ve bu iş ile ilgilenen kişi de Basım Yayım İletişimcisidir.

İletişimin eylem alanı olarak Basım Yayım çalışmalarının iletişim değeri ve işlevleri çok geniş bir yelpazede incelenebilir. Zira sesli olarak radyo ve ses bantları, yazılı ve simgesel olarak da mekanik araçlarla basımı ve yayımı yapılan; başta gazete, dergi, kitap gibi yayınlar olmak üzere, çeşitli kurum ve kuruluşların talimatnameleri ve tanıtıcı broşürlerinden, bir malın tanıtımına, reklam dilinden bir toplantı ya da seminer çağrısına, bir düğün ya da kutlama davetiyesinden ölüm ilanı ya da herhangi bir duyuruya, bir ulaşım aracının satış biletinden, bir telefon rehberi, bir asansör ya da bir yangın talimatnamesine, bir gazete ya da derginin mizanpajından bu kitle iletişim aracının basım ve görsel tekniğine, yazı diline, genel görüntüsüne kadar her şey Basım Yayım İletişim ve İletişimcisinin işlevleri ve hareket alanı içinde yer almaktadır. Öyle ki yazılı iletişim ile insanları etkileme, bilgilendirme, tutum ve davranış biçimlerine girmelerini sağlama ya da onlarda bir duygu uyandırma, okunmayan, ilgi gösterilmeyen bir yazıyı ya da simgeyi hatta okuma alışkanlığı olmayan bir kitleye bile okutabilme becerisini gösterme, söz konusu edilen Basım Yayım İletişimi ve İletişimcisinin değeri ve işlevleri bağlamında gerekli ve önemli bir eylem ve görev alanı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Basım Yayım çalışmalarının iletişim değeri ve işlevleri arasında temel olarak haber vermeyi, bir kanı uyandırmayı, toplumsal yapıyı pekiştirip sürdürmeyi, ortak ilgi ve davranışları ortaya çıkarma ve yönlendirmeyi, zaman zaman geleneksel yapıda ve küçük gruplardan oluşan topluluklarda kimlik duygusunun korunmasına sağlamayı, olağan gelişme ve değişmelerde araç olmayı sıralayabiliriz. Ayrıca denetleme, eleştirme ve alternatif yorum getirme, kamuoyu oluşturma ve yönlendirme, insanlar arasında toplumsallaşmayı sağlama ve toplumsallaşmasının gerekliliği olan sorumluluk, paylaşım, ortak çıkarları koruma, birlikte yaşama ve kullanma eği-

timinin verilmesini ve bununla birlikte insanın çevresi ve kendisiyle uyumlu ilişkiler kurma, yaşama, tanıma, etkilenme ile mesaj alışverişine girmesinin sağlanması işlevlerini de basın yayım çalışmalarının iletişim değeri ve işlevleri arasında sayabiliriz.

Buna göre, Basın Yayın Eğitimi veren Yüksek Öğretim Kurumlarında yayımlanmakta olan dergi, gazete gibi yayınların iletişim amacı ve işlevi bağlamında değerlendirmesinin yapılması gerektiğinde söz konusu yayınlar açısından oldukça karışık, amaç ve işlev çizgisi net olarak belirlenmemiş, bu açıdan kapalılık, istikrar-sızlık ve kimlik karmaşası gösteren bir görünüm ile karşılaşıl-maktadır.

İlk olarak ortaya konulması gereken düşünceler şunlardır: Bir yayın organı nerenin ve nasıl olursa olsun bir iletişim amacına sahip olması gerekmektedir. Aslında bir iletişim amacı olmadan bir yayın organından söz bile edilemez. Bu amaç yayın organı için bir gerek-koşuldur. Bir kişilik belirlemesidir. Bir yayın organı neyin iletişimini yaptığını içeriği ile görüntüsü ile seslendiği ya da temsil ettiği hedef kitlenin özellikleriyle vermek zorundadır. Bu yayın organı örneğin, bir toplumsal sınıfın ise, bu sınıfın özelliklerini ve değer yargılarını taşımalıdır. Bu yayın organı yine buna benzer bir şekilde, herhangi bir kamu kurum ya da kuruluşunun yayın organı, bir derneğin, birliğin ya da bir öğrenci kitlesinin yayın organı da olabilir. Ya da ülkede genel kamuoyu'na katkıda bulunma, kamuoyu adına denetim, eleştiri görevlerini yerine getirme amacıyla yayımlanan bir yayın organı da olabilir.

Önemli olan neyin, neden, nasıl bir yayın organı olarak iletişim görevini yerine getirdiğidir. İletişim amacı açısından yayınlarda «belirsizliğe» yer yoktur. Üstelik belirsizlik bir yana, yayınların iletişim açısından ağır sorumluluk ve görevleri vardır. Örneğin bir yayın organı eğer ülke genelinde bir işçi ya da öğrenci kitlesi için yayımlanıyorsa bu durumda ciddi ve akılcı olarak bu kitlenin genel özelliklerini görüntü ve içeriğinde taşımalı, bu kitlenin her bireyine ulaşabilmeli, onların sorunlarını duyurmalı, istekleri, duygu ve düşünceleri ile ilgilenmeli, bunu sayfalarında yansıtmalıdır. O kitlenin sesi, kulağı ve gözü olmalıdır. Bu kitlenin her bir bireyi de kendisini temsil eden bu yayımdan azami ölçüde yararlanabil-meli, dahası bu yayını rahatlıkla elde edebilmelidir. Bu yayın sadece bir şehir ya da daha dar sınırlarıyla bir bölgenin, bir lokal çalışma grubunun, bir mahallenin, bir üniversitenin hatta bir fakül-

te ya da okulun yayın organı da olabilir. Ama yukarıda söz edilen, iletişim amaçlı bir yayın organı olmanın getirdiği sorumluluk ve görevler değişmez, yine geçerliliğini sürdürür.

Bu durumda yukarıda sözü edilen düşüncelere göre, «Basım Yayın İletişimi» açısından basım yayın eğitimi ve öğretimi veren Yüksek Öğretim Kurumlarındaki yayınların durumu hakkında değerlendirme yapılması, konunun iyice sınırlandırılmış ve netleştirilmiş olması açısından daha da kolaylaşmaktadır.

Söz konusu edilen okullarda uygulamaya yönelik çalışmalar doğrultusunda halen bir takım yayımlar çıkartılmaktadır. Bunlardan Ankara Üniversitesi Basım Yayın Yüksek Okulu'nda «Görünüm», Gazi Üniversitesi Basım Yayın Yüksek Okulu'nda «Gazi'nin Sesi», İstanbul Üniversitesi BYYO'da «İletişim», Marmara Üniversitesi BYYO'da «Marmara'nın Sesi», Ege Üniversitesi BYYO'da «Kalem», ve Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Basım ve Yayıncılık Bölümü'nde «Genç Anadolu» isimleriyle yayımlanmakta olan gazete ya da dergi niteliğindeki yayınların ortak özellikleri şunlardır:

- Bu yayımlar belirli aylık periyotlarla yayımlanmaktadır.
- Tamamının sorumluluğu ve ekonomik giderleri okul idareleri tarafından üstlenilmiştir.
- Genellikle son sınıf öğrencileri tarafından hazırlanmaktadır.
- Uygulamaya yönelik çalışmalar kapsamında hazırlanmakta ve yayımlanmaktadırlar.
- Öğrencilerin yayınlarla herhangi bir ekonomik bağı bulunmamaktadır.
- Öğrenciler için zorunlu bir katılım ve çalışma organı değildir.

Öte yandan, bu biçimiyle söz konusu yayınların, neyin iletişimini yaptıkları açık ve net olarak belli değildir. Belirgin bir iletişim amaçları yoktur. Belirlenmiş bir hedef kitleye ya da bu hedef kitlenin getirdiği sorumluluğa sahip değildirler. Yayınlar bu haliyle, genel bir kamuoyu yaratılmasına katkı amacından ya da bir öğrenci kitlesinin yayın organı olma özellik ve amacından uzak bir görüntü de sergilemektedirler. Zaman zaman bu yayınlar okul idaresinin sesi olmaktan öteye de geçememektedirler. Ancak okul idare-

relerinin genel de yayınlardan amaçladığı ve beklentisi de bu değildir. Ayrıca yayınlar bir öğrenci derneğinin ya da birliğinin, bir kurum ya da kuruluşun, bir baskı grubunun iletişim organı olma özelliklerini de taşımamaktadır. Kısaca sergiledikleri görüntü ile tüm başarılı ve birbirinden güzel çalışmalarına (Makale, haber, araştırma, inceleme, röportaj, söyleşi, mizampaj, mizah, fotoğraf alanlarında) rağmen daha önce de belirtildiği gibi tam bir «iletişim amacı» açısından karışıklık, dengesizlik ve yetersizlik göstermektedirler. Söz konusu durum ise bu yayınlar açısından, gerek okul yöneticilerinin ve öğretim elemanlarının ve gerekse okul öğrencilerinin tamamen iyi niyet ve özverili yaklaşımlarına rağmen gerçekte kolaylıkla ulaşabilecekleri ya da çoktan ulaşmış olmaları gereken nitelikte bir iletişim organı olma özelliklerini yakalayamama sonucunu doğurmaktadır.

Oysa basın yayın eğitimi veren Yüksek Öğretim Kurumlarının, öğrencilerinin daha iyi gelişmesi ve daha iyi yeteneklere sahip olması için uygulama çalışması olarak yayımladıkları bu yayınların «İletişim» açısından amaçları; öğrencilerinin başarılarını, çalışmalarını, üretimlerini sergilemek, onların başarılarının iletişimi ile uğraşmak, öğrenciler için, öğretim yaşamının sona ermesi ile atılıkları çalışma hayatında gittikleri kurum ve kuruluşlara karşı, gösterebilecekleri somut bir referans kaynağı özelliği taşımak olmalıdır. Bu yayınlar karikatürü, haberi, fotoğrafı, mizampajı, teknik özellikleri, araştırma, inceleme, röportaj, söyleşi, makale, deneme yazıları ile, öğrencilerin kendi adlarına, kendi bilgi ve yeteneklerini gösterebilecekleri şekilde rahatlıkla kullanabilecekleri ve bu çalışmalarını sergileyebilecekleri bir iletişim organı olmalıydılar.

Tam tersi biçimiyle ele alındığında, bu yayınlar üniversitenin faaliyetlerini duyuran bir bülten şeklinde oldukları görünümü ortaya çıkmaktadır. Bu yayınlar asla bir bülten edası ile çıkmamalıdır. Eğer çok gerekiyorsa bir Rektörlük bülteni, üniversite bülteni, yönetimden haberler bülteni şekliyle ayrı bir yayım organı çıkabilir. Ancak bunu bir öğrenci kitlesi ile birlikte bir topluma mal etmek son derece sakıncalıdır. Bu bülten ancak basit bir halkla ilişkiler fonksiyonu olarak görev yapabilir. Eğer yayın belli bir kitlenin temsilciliğini yapıyor ise bu durumda söz konusu kitlenin her bireyine ulaşması gerekir. Aksi halde ortada kalmış, kimliksiz bir yayım organı olur. Örneğin, öğrenci sorunlarını, öğrenci kitlesi adına dile getirmeye çalışan bir yayım, daha kendi öğrencilerinin eline

ulaşamıyorsa, ortada bu yayın açısından ciddi bir sorun var demektir.

Bir diğer kabul edilmesi gereken gerçek de şudur ki; yayıncılık ilkelerine bağlı, iddialı bir yayın organının öğrenciler tarafından üniversite çatısı altında çıkartılması mümkün olamamaktadır, ayrıca gerekmemektedir de. Çünkü finansı, yönetimi, hukuki sorumluluğu okul idaresince yürütülmekte olan ve uygulama çalışması kapsamında çıkartılan bir yayında öğrencilerin tarafsız hatta zaman zaman haklı ya da haksız olarak okul idaresini ve onun faaliyetlerini ve uygulamalarını eleştirir bir eda içine girmeleri ve bu yönde yayın yapmaları olanaksızdır. Böyle bir durumda ise yayıncılığın temel ilkelerinden ayrılarak taraflı yayın yapmaları gerekecektir. Yani hiçbir zaman eleştiremeyerek, alternatif yorum getirmiyerek ve sadece herşeye taraftar gözükerseniz. Bu da yayıncılığın objektif yaklaşım özelliğinden ödün verilmesi anlamını taşımaktadır ki bu da yayıncılık ta anlamsızlığı getirecektir.

İşte tüm bu nedenlerle söz konusu edilen ve yazının da ana konusunu oluşturan basın yayın eğitim ve öğretimi veren Yüksek Öğretim Kurumlarının uygulamaya yönelik çalışmalar kapsamında hazırlayıp çıkarttıkları yayınlar, bu çatı altında yetişen öğrenciler için bir iletişim kanalı olmalı, onları teşvik edici bir edaya sahip olmalı, onların başarılarını kamuoyuna tanıtma fonksiyonunu yüklenmelidir. Bu işlev, öğrenci için olsun, okul yönetimi için olsun ve okulun öğretim programı açısından olsun bir prezantasyon ve referans, bir kariyer ve okulun var olmasındaki amaçlarda bir tutarlılık ve niteliğine katkı özelliği de taşımaktadır.